

**Protokół z posiedzenia
Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych
w dniu 5 listopada 2012 r.**

Nowe założenia polityki i dalsze kierunki prac rządu przedstawione przez Pana Donalda Tuska – Prezesa Rady Ministrów w wystąpieniu sejmowym w dniu 12 października br. stanowiły tematykę posiedzenia Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych w dniu **5 listopada 2012 r.** Informacje w tym zakresie zaprezentowały resorty: pracy i polityki społecznej, edukacji narodowej, oraz transportu, budownictwa i gospodarki morskiej.

Obradom Trójstronnej Komisji przewodniczył **Minister Pracy i Polityki Społecznej – Pan Władysław Kosiniak-Kamysz – Przewodniczący TK.** W posiedzeniu uczestniczył **Sekretarz Stanu w MPiPS – Jacek Męcina** oraz **Podsekretarze Stanu: Radosław Mleczek i Marek Bucior.** Stronę rządową reprezentowali również wiceministrowie z resortów: edukacji narodowej, transportu, budownictwa i gospodarki morskiej, finansów, administracji i cyfryzacji, zdrowia, rozwoju regionalnego.

Dwa główne obszary działań zaplanowanych przez resort edukacji narodowej przedstawił **Maciej Jakubowski – Podsekretarz Stanu w MEN.** Pierwszy z nich związany jest z przygotowanym przez MEN rządowym programem rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „*Cyfrowa szkoła*”. Program obejmuje cztery komponenty: e-uczeń, e-szkoła, e-zasoby edukacyjne (w tym: e-podręcznik) oraz e-nauczyciel. Resort edukacji przedstawił informacje o rozpoczętym projekcie pilotażowym, który ma na celu wypracowanie najlepszych rozwiązań przed pełną implementacją cyfrowych rozwiązań, m.in. określenie najlepszych modeli wykorzystywania sprzętu w programie wieloletnim. Przedstawiono model organizacji i finansowania działań programu pilotażowego i programu wieloletniego.

Drugi z tych obszarów związany jest z projektowaną nowelizacją ustawy o systemie oświaty („*Przedszkole dobre, tańsze i dostępne*”). W projektowanych przez MEN zmianach zakłada się miejsce w przedszkolu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, dla dziecka, które ukończyło 2 lata od 1 września 2013 r., rok później prawo do wychowania przedszkolnego będzie dotyczyło każdego 4-latka, a od 1 września 2016 r. – 3-latka. W MEN przygotowany został projekt nowych rozwiązań prawnych zawierających propozycje wsparcia finansowego dla gmin w realizacji zadań dotyczących wychowania przedszkolnego, zaś w projekcie budżetu państwa na rok 2013 w rezerwie celowej nr 76 „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego” zaplanowano środki na wspieranie rozwoju edukacji przedszkolnej w wysokości 320 mln zł. Cele dotacji to zwiększenie ilości miejsc w przedszkolach i obniżenie opłat dla rodziców (zgodnie z planami resortu edukacji rodzice będą płacić coraz mniej – już od września 2013 r. 6. i 7. godz. będzie płatna maks. 1 zł, od września 2014 r. taka maksymalna odpłatność dotyczyć będzie również 8. godziny, zaś od września 2015 r. wszystkie dodatkowe godziny będą płatne maksymalnie 1 zł).

Zaprezentowany przez resort edukacji narodowej plan działań **Jan Guz (Przewodniczący OPZZ)** ocenił jako krok w dobrym kierunku, wyrażając przy tym obawę, czy te rozwiązania okażą się wystarczające do upowszechnienia edukacji przedszkolnej w Polsce. **Krzysztof Baszczyński (Wiceprezes ZG ZNP, OPZZ)** stwierdził, że 300 mln zł robi wrażenie, ale środki te zostały „zdjęte” z subwencji oświatowej. Wg K. Baszczyńskiego, po odliczeniu tego, co będzie stanowiło dopłatę

dla rodzica, samorząd otrzyma tak naprawdę 44 zł na dziecko miesięcznie (w roku 2016, przy 1433 zł dotacji na dziecko – ok. 80 zł miesięcznie na dziecko trafi do samorządu). Dodał, że w Sejmie trwają prace nad poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty (aktualnie po pierwszym czytaniu) w zakresie subwencjonowania edukacji przedszkolnej – w projekcie tym wartość standardu, który określa subwencja, przynajmniej na rok 2013, określono na kwotę 5193 zł. K. Baszczyński wywiódł z tego wniosek, że oczekiwania resortu edukacji narodowej w związku ze skutkami wdrożenia projektowanych regulacji mogą okazać się zbyt optymistyczne.

Zbigniew Żurek (BCC) poddał pod rozważenie, czy w ogóle nie zrezygnować z naliczania rodzicom odpłatności w wysokości złotówki za 6., 7. i 8. godzinę pobytu dziecka w przedszkolu - ze względu na koszt administrowania tą złotówką.

Jarosław Lange (NSZZ „Solidarność”) zaprezentował stanowisko, że podział tych 320 mln na 2,5 tys. gmin nie rozwiąże problemów JST z finansowaniem edukacji przedszkolnej. Sceptycznie odniósł się również do propozycji zrównania w dotowaniu przez gminy przedszkoli niepublicznych z publicznymi – rozwiązanie to stanowiące zachętę do tworzenia przedszkoli niepublicznych będzie miało wpływ na zmianę warunków zatrudnienia nauczycieli (w przedszkolach niepublicznych nie są oni zatrudniani w oparciu o Kartę Nauczyciela).

Jerzy Bartnik (Prezes ZRP) zapytał wiceministra M. Jakubowskiego, czy zaplanowano e-learning dla szkolnictwa zawodowego, nie odnajdując odpowiedzi na to pytanie w prezentacji resortu.

Jeremi Mordasewicz (PKPP Lewiatan) wyraził opinię, że nie należy obawiać się powstawania przedszkoli niepublicznych - przy zachowaniu odpowiednich standardów, kontroli jakości sprawowanej w nich opieki i edukacji. Zaangażowanie sektora prywatnego, organizacji pozarządowych czy osób prywatnych w prowadzenie edukacji na szczeblu przedszkolnym może stanowić bardzo dobre rozwiązanie.

Odnosząc się kolejno do poruszanych przez partnerów społecznych kwestii, **wiceminister edukacji narodowej M. Jakubowski** zwrócił uwagę, że rządowa dotacja ma być dodatkowym wsparciem finansowym w realizacji zadań oświatowych w zakresie edukacji przedszkolnej dla gmin, które partycypując w przychodach z tytułu podatków PIT i CIT mają za zadanie je finansować. Podkreślił, że zadowalającym poziomem upowszechnienia edukacji przedszkolnej w kraju byłby poziom 90% (obecnie wynosi on 72%). Jeśli chodzi o koszt administrowania złotówką – koszty księgowo standardowo ponoszone (księgowość i tak będzie musiała być prowadzona) nie ulegną podwyższeniu. Kwota 320 mln to tylko ułamek projektu - w 2014 r. kwota ta będzie wynosiła już 1 mld 148 mln zł, a w r. 2015 – 1 mld 703 mln zł, co zostanie zagwarantowane zapisem ustawowym. Wiceminister M. Jakubowski zwrócił uwagę, że powstawanie przedszkoli niepublicznych będzie oznaczało powstawanie miejsc pracy dla nauczycieli; wyjaśnił również, że e-learning dla szkół zawodowych jest zaprojektowany, w odrębnym programie.

Minister Pracy i Polityki Społecznej Władysław Kosiniak-Kamysz zaprezentował kierunki prac rządu leżące we właściwości kierowanego przez niego resortu, a więc te związane z możliwością wydłużenia urlopu macierzyńskiego/ojcowskiego, rozwojem systemu opieki nad dziećmi do lat 3, uelastycznieniem czasu pracy, reformą urzędów pracy.

Projektowane przez resort zmiany dotyczące wprowadzenia dwuwariantowości trwania okresu urlopu

dla matek i ojców: krótszy urlop macierzyński - 26 tygodni (20 +6 od 2014 r.) i świadczenie w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku lub dwukrotnie dłuższy urlop macierzyński/ojcowski - trwający 52 tygodnie przy 80% podstawy wymiaru zasiłku i adekwatnie do tej wysokości ustalone składki.

W MPiPS przygotowano projekt ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (ustawa z 2011 r.). Nowelizacja zakłada zmianę proporcji finansowania takiej opieki - 80% po stronie budżetu państwa, 20% - samorzady i inne podmioty działające w mocy ustawy. W projekcie ustawy budżetowej na 2013 r. na realizację zadań wynikających z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 zaplanowano 101 mln zł. W 2012 r., podobnie jak w 2011 r., realizowany był resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 „*Maluch*”, a liczba żłobków i klubów dziecięcych w br. wzrosła o 82,4% w stosunku do roku 2010.

Uelastycznienie czasu pracy będzie możliwe poprzez wydłużenie okresu rozliczeniowego do 12 miesięcy oraz wprowadzenie ruchomego czasu pracy. Dyskusja o obu instytucjach trwa na forum Zespołu ds. prawa pracy i układów zbiorowych.

Reforma urzędów pracy zakłada natomiast: koncentrację działań na doprowadzeniu osób bezrobotnych do zatrudnienia, wzrost liczby pracowników zaangażowanych w pracę z osobami bezrobotnymi, indywidualne podejście do osób szukających pracy, profilowanie usług, ocenę skuteczności urzędów na podstawie wszystkich podejmowanych działań, wprowadzenie nowych form aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych, współpracę z organizacjami pozarządowymi, prywatnymi agencjami zatrudnienia i pomocą społeczną. Minister W. Kosiniak-Kamysz zapowiedział uruchomienie - we współpracy z urzędami marszałkowskimi - programu pilotażowego, który ma dać odpowiedź na pytanie, jak zaangażować podmioty prywatne, społeczne do współdziałania z państwowymi służbami zatrudnienia.

Piotr Szumlewicz (OPZZ) poruszył w swej wypowiedzi dwa problemy: ludzi bezrobotnych i zatrudnionych na umowach cywilnoprawnych w kontekście prawa do urlopu macierzyńskiego i zasiłku, oraz bezpłatnych obecnie urlopów wychowawczych.

Janusz Łaznowski (NSZZ „Solidarność”) odniósł się do prowadzonych aktualnie z partnerami społecznymi rozmów o wydłużeniu okresu rozliczeniowego czasu pracy, które - jak podkreślił - miały być prowadzone równoległe z rozmowami na temat stabilizacji zatrudnienia, w tym przede wszystkim ograniczenia stosowania umów na czas określony; tymczasem w przedłożonych partnerom społecznym projektach nie przewidziano żadnych rozwiązań, na których zależy związkom zawodowym. Oceniał, że samo wydłużenie okresu rozliczeniowego czasu pracy do 12 miesięcy jest kredytowaniem pracodawcy przez pracownika. Zaapelował o rozpoczęcie rozmów o stabilizacji zatrudnienia i kwestii reprezentatywności.

W ocenie **J. Mordasewicza (PKPP Lewiatan)** sytuacja, z jaką będziemy mieli do czynienia w przyszłym roku będzie groźniejsza od tej z 2009 r. - wzrost gospodarczy w przyszłym roku będzie prawdopodobnie niższy niż w 2009 r.; w 2009 r. rząd zastosował ogromną stymulację fiskalną decydując się na zwiększenie deficytu państwa o ponad 4%, czyli na rynek trafiło ok. 60-70 mld zł, były też środki z UE. W przyszłym roku tego nie będzie, za to należy spodziewać się spadku popytu na rynkach europejskich, spadku zamówień, bo takie firmy odczuwają już dziś. J. Mordasewicz powiedział, że choć Premier zapowiedział wprowadzenie nowych instytucji dotyczących czasu pracy, brak jest dziś informacji kiedy, i jakie konkretnie regulacje wejdą w życie. To oznacza, że pracodawcy nie mogą dziś zakładać, że obie zapowiedziane instytucje zostaną wdrożone, muszą zatem planować

głębsze redukcje zatrudnienia, a listopad jest ostatnim momentem przyjęcia planów zwolnień grupowych na przyszły rok.

Odnosząc się słów wypowiedzianych przez J. Łaznowskiego **Z. Żurek (BCC)** przypomniał, że na ostatnim posiedzeniu Zespołu ds. prawa pracy i układów zbiorowych podjęto rozmowę o wydłużeniu okresu rozliczeniowego czasu pracy równoległe z rozmową o problemie pracy na czas określony. Z. Żurek przypomniał także, że wówczas on – jako Przewodniczący Zespołu ds. rozwoju dialogu społecznego - zapowiedział, że do rozmów na temat reprezentatywności kierowany przez niego Zespół powróci w najbliższym czasie, potwierdzając zarazem złożoną wtedy zapowiedź.

Henryk Nakonieczny (NSZZ „Solidarność”) przypomniał z kolei, że propozycje zmian w reprezentatywności Związek przedstawił już w tamtym roku. Oceniał, że wprowadzenie na stałe do KP instytucji wydłużenia okresu rozliczeniowego czasu pracy do 12 miesięcy – rozwiązania, z którego w okresie obowiązywania tzw. ustawy antykryzysowej skorzystało ok. 1 tyś. firm (czyli tylko 2% zatrudnionych) – nie wydaje się być rozwiązaniem zbawiennym. Propozycję MPiPS związaną z możliwością skorzystania z dłuższego urlopu macierzyńskiego/ojcowskiego H. Nakonieczny zaopiniował jako rozwiązanie, które niestety nie jest rozwiązaniem kompleksowym - coraz mniej bowiem kobiet w wieku do 30 lat pracuje etatowo. Podkreślił, że Polsce wciąż potrzebna jest *Strategia Demograficzna* i stabilizacja zatrudnienia indywidualnej osoby. Zdaniem H. Nakoniecznego wprowadzenie wydłużonego okresu rozliczeniowego czasu pracy będzie miało wątpliwy wpływ na stabilizację zatrudnienia. Dodał, że wprowadzania takich zmian, które są zmianami systemowymi i o charakterze stałym - nie można ponaglać i warunkować tego kryzysem. Zadeklarował, że NSZZ „Solidarność” chce się porozumiewać, ale nie na warunkach jednej strony.

Zbigniew Kruszyński (NSZZ „Solidarność”) postawił następujące pytania: czy założenia aktów prawnych będą kierowane do zespołów problemowych TK czy też partnerom społecznym zostaną przekazane do konsultacji gotowe projekty ustaw; co z kobietami zatrudnionymi w oparciu o umowy o dzieło, co z tymi, którym po pół roku bycia na urlopie macierzyńskim wygaśnie umowa terminowa.

J. Guz (Przewodniczący OPZZ) poprosił o wyjaśnienie, czy dla realizacji zapowiedzianych przez Premiera, a przybliżonych przez poszczególne resorty planów rządu zapewniono finansowanie w budżecie państwa na 2013. Następnie podkreślił konieczność podjęcia szerokiej dyskusji na temat miejsc pracy i stanął na stanowisku, że liberalizacja prawa pracy nie jest receptą na bezrobocie, a pozytywne zmiany na rynku pracy mogą zaistnieć tylko dzięki sumie kierunkowych działań, w tym dalszego uruchomienia środków z Funduszu Pracy.

Maciej Sekunda (PKPP Lewiatan) stanął na stanowisku, że wydłużenie okresu rozliczeniowego czasu pracy będzie sprzyjać stabilizacji zatrudnienia, gdyż możliwość użycia tej instytucji oznacza, że pracodawca - w zależności od zapotrzebowania na produkcję - będzie mógł w określonych miesiącach roku skracać lub wydłużać czas pracy. Brak tego z gruntu racjonalnego rozwiązania będzie oznaczało konieczność redukcji zatrudnienia i brak walki o miejsca pracy. M. Sekunda ocenił, że czynnikiem decydującym o chęci posiadania potomstwa jest stabilizacja zatrudnienia, jest pewność pracy, a elastyczne formy zatrudnienia temu właśnie sprzyjają.

Opinii tej nie podzielił **P. Szumlewicz (OPZZ)**, wg którego wzrost elastyczności zatrudnienia nie sprzyja podejmowaniu decyzji reprodukcyjnych. Jego zdaniem w kontekście polityki rodzinnej znaczenie kluczowe ma rozwiązanie kwestii umów cywilnoprawnych.

Do głosów partnerów społecznych odniósł się **Minister Pracy i Polityki Społecznej W. Kosiniak-Kamysz**. Zaczął od przypomnienia, że od 1 listopada br. zweryfikowano wysokość świadczeń rodzinnych i kwot kryteriów dochodowych do nich (drugi etap weryfikacji przeprowadzony zostanie w 2013 r.), których nie zmieniano od 2004 r., a od 1 października br. - wysokości świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i kwot kryteriów dochodowych do nich, co nie działo się od 2006 r. Planowane zmiany przewidują „oskładkowanie” osób prowadzących działalność gospodarczą, nieubezpieczonych oraz ubezpieczonych w KRUS-ie w czasie analogicznym do urlopu wychowawczego (aktualnie takie osoby nie mogą korzystać z tego rodzaju uprawnień). Minister W. Kosiniak-Kamysz wyjaśnił, że skorzystać z urlopu macierzyńskiego/tacierzyńskiego mogą wszyscy ci, którzy odprowadzają składki na ubezpieczenie chorobowe w wysokości 2,45% - osoby prowadzące działalność gospodarczą czy zatrudnione w oparciu o umowy cywilnoprawne – jeśli na zasadzie dobrowolności takie składki opłacają. Jeśli chodzi o umowy o dzieło - ten rodzaj umowy rzeczywiście nie daje możliwości odprowadzania składki chorobowej. Minister Pracy dodał, że umowa o dzieło jest potrzebna pełniąc określone cele, problematyczne jest ich nadużywanie, nad czym trzeba popracować w dialogu społecznym. Wyjaśnił także, że nowe regulacje dotyczące urlopów macierzyńskich partnerzy społeczni będą konsultować w oparciu o przekazany projekt ustawy (dodał, że jeśli 30-dniowy czas konsultacji okaże się niewystarczający, istnieje możliwość jego wydłużenia). Odnosząc się do *Czasu Pracy* będącego tematem intensywnych konsultacji partnerów społecznych na formalnych i nieformalnych spotkaniach - Minister powiedział, że oczekuje finału tych prac.

Informację na temat działań rządu będących w kompetencji Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej zawartych w wystąpieniu Premiera z dnia 12 października br. zaprezentował **Piotr Styczeń – Podsekretarz Stanu w MTBiGM**, który omówił podlegające kontynuacji inwestycje drogowe, planowaną w latach 2013-2015 modernizację kolei realizowaną poprzez modernizację i rewitalizację linii kolejowych oraz zakup i modernizację taboru kolejowego, planuje się również kontynuować prace modernizacyjne na dworcach kolejowych. Ponadto w resorcie podjęto działania zmierzające do opracowania Kodeksu budowlanego (zgodnie z przyjętym harmonogramem do listopada 2014 r. Komisja Kodyfikacyjna przedstawi projekt kodeksu). Obecnie w resorcie transportu, budownictwa i gospodarki morskiej trwają również prace nad *Programem „Mieszkanie dla Młodych”*; który ma być adresowany do młodych ludzi: małżeństw, osób samotnie wychowujących dzieci i osób samotnych (tzw. singli) do 35. roku życia, nie będących dotąd właścicielami bądź współwłaścicielami innego lokalu mieszkalnego. Pomoc ma polegać na dofinansowaniu 10% wartości odtworzeniowej mieszkania nabywanego na rynku pierwotnym; dodatkowo premiowanie będzie powiększanie rodziny. Planuje się, że nowe rozwiązania wejdą w życie w II połowie 2013 r. lub na początku 2014. Obecnie w resorcie trwają prace nad przygotowaniem projektu założeń do projektu ustawy o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez ludzi młodych.

Leszek Miętek (OPZZ) wyraził przekonanie, że zapowiedzi inwestycji kolejowych mają charakter w większości marketingowy. Oceniał, że procent wykorzystania funduszy unijnych na inwestycje kolejowe jest znikomy, a brak ukończenia i rozliczenia części z tych inwestycji na czas może zakończyć się zwrotem środków do UE. Dodał, że nie ma firm, które zajmowałyby się inwestycjami, a jego obawę budzi brak potwierdzenia możliwości wykorzystania 26,5 mld zł na inwestycje infrastrukturalne w strategii działań PKP S.A. L. Miętek podniósł również problem braku realizacji 10-punktowego programu poprawy bezpieczeństwa ruchu kolejowego.

P. Szumlewicz (OPZZ) ocenił, że *Program „Mieszkanie dla Młodych”* będzie programem dedykowanym do młodych, bogatych, na umowach etatowych. Lepszym rozwiązaniem zdaniem P. Szumlewicza byłoby wdrożenie programu budownictwa komunalnego, socjalnego. Dodał, że aktualnie w Polsce buduje się o połowę mniej mieszkań niż w „czasach Gierka”.

J. Mordasewicz (PKPP Lewiatan) zapytał, jakie konkretnie wydatki na budowę dróg i modernizację kolei (wyłączając zakup środków transportu) przewidywane są na 4 najbliższe lata.

Michał Kuszyk (Pracodawcy RP) zwrócił uwagę na wiele trudności natury formalnej dotyczących drobnych, prywatnych przedsiębiorców chcących uruchomić nowe miejsca pracy (głos w sprawie aktualnego modelu funkcjonowania urzędów pracy i postulat zwiększenia ich mobilności).

Wiceminister transportu, budownictwa i gospodarki morskiej Piotr Styczeń zapewnił, że Polska korzysta z unijnego dofinansowania polskiego procesu inwestycyjnego w infrastrukturę, a rząd z determinacją podchodzi do kolejnej perspektywy szukając środków na podtrzymanie potencjału wytwórczego szerokorozumianego polskiego budownictwa. Jak poinformował, w reprezentowanym przez niego resorcie obecnie jest kilka programów związanych z budownictwem mieszkaniowym. Dodał, że warto wspomnieć, że w 2012 r. gminy nie wykorzystały środków przeznaczonych na budownictwo komunalne.

Na zakończenie posiedzenia **Minister Pracy i Polityki Społecznej W. Kosiniak-Kamysz – Przewodniczący TK** poinformował partnerów społecznych o stanowisku Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w sprawie Priorytetu V POKL, zgodnie z którym konkursy przewidziane w planie działania na 2012 r. zostaną uruchomione, jak również zaprosił członków TK na konferencję z okazji X-lecia Wojewódzkich Komisji Dialogu Społecznego, która odbędzie się 14 listopada br.

Władysław Kosiniak-Kamysz
MINISTER
Władysław Kosiniak-Kamysz

Opracowanie:
Sylwia Krajewska
Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego
MPiPS
Warszawa, dnia 13 listopada 2012 r.